

1987 | Sort viu un inèdit triple empat

Analitzem com van anar les terceres eleccions municipals al Pallars en democràcia, que van coincidir amb els primers comicis al Parlament Europeu

Miting de l'Agrupació d'Independents Progressistes i Nacionalistes (AIPN) al Cinema Avenida de la Pobla de Segur | Ramon Enric Guimó

[despiece] Amb motiu de les pròximes **eleccions municipals** del 28 de maig, a **Pallars Digital** presentem **Cròniques municipals**. Una secció d'11 capítols on cada dissabte fem un repàs històric als comicis locals que s'han celebrat a les comarques pallareses des de la recuperació dels ajuntaments democràtics, l'any 1979, fins l'actualitat.[/despiece]

Les eleccions municipals del **10 de juny de 1987** serien les del **continuisme** en la majoria d'ajuntaments del Pallars -salvant algunes excepcions- com també les de l'auge i l'hegemonia incontestable de **Convergència i Unió (CiU)**, el partit majoritari a Catalunya. En aquesta data també es van celebrar les primeres **eleccions al Parlament Europeu**. Espanya havia entrat a la Comunitat Econòmica Europea (**CEE**) tot just un any abans i, novament, CiU seria la força més votada a les dues comarques amb més de 5.000 vots.

ELECCIONS MUNICIPALS'87 PALLARS JUSSÀ, SOBIRÀ I ALTA RIBAGORÇA.

Portada de la revista Lo Raier dedicada a les eleccions municipals del 1987 al Pallars. Foto: Arxiu Lo Raier

El continuisme i el predomini convergent es van plasmar principalment a **Tremp**. L'alcalde **Miquel Verdeny** guanyava per primer cop les eleccions municipals a la capital del Pallars Jussà i aconseguia un segon mandat, en aquest cas per majoria simple després de no arribar a cap acord amb les altres forces polítiques. CiU, doncs, en sortia reforçada, i sumava dos regidors respecte al 1983, acumulant-ne sis, per davant del **PSC** de **Víctor Orrit**, que també escalava posicions i en guanyava quatre.

El gran damnificat en aquests comicis va ser el **Grup d'Independents de Tremp**, liderat novament per l'exalcalde **Pepe Altisent**, que passava de ser primera força a tercera, quedant-se amb només dos edils, quatre menys que en les anteriors eleccions. L'altra novetat va ser l'estrena d'**Alianza Popular**, que entrava per primer cop al consistori trempolí amb **José Luis Plaza** com a regidor.

[intext1]

[h2]Sort: Triple empat entre PSC, ERC i CiU[/h2]

Mentre a Tremp el continuisme a l'alcaldia va produir-se d'una manera més o menys plàcida, a **Sort** el segon mandat de **Francesc Rafel** va estar precedit per una **autèntica sorpresa electoral**. Els tres partits que s'hi presentaven, PSC, ERC i CiU, van aconseguir un **triple empat a tres regidors**, i amb un estretíssim marge de vots. Un fet totalment inèdit en la història de la capital del Pallars Sobirà.

A **Francesc Rafel**, *Kiko de Llessui*, el van votar 352 persones, 10 més que a l'exalcalde **Antoni Comes** (ERC). Mentrestant, el candidat convergent, **Antonio de Pàdua Tomàs**, que anys més tard es presentaria pels socialistes, en va sumar 324. Amb aquest panorama inesperat sobre la taula, els partits van començar les negociacions. Els últims dos anys de legislatura havien sigut molt turbulents, ja que el "pacte de la fam" del 1983 entre PSC, CiU, Alianza Popular i independents, que havia fet fora Antoni Comes, es va trencar.

Arran del triple empat a Sort, ERC va oferir els seus vots al candidat de CIU, que finalment va donar suport al PSC. A la imatge, el republicà Antoni Comes. Foto: Arxiu Comarcal del Pallars Sobirà?, fons Fotografia Rafel, nu?m 30727.

Això va comportar, tal com recorda a **Pallars Digital** el mateix Comes, que l'ajuntament **quedés "mort" a mitja legislatura**. El republicà explica que aleshores van oferir suport a Francesc Rafel per governar conjuntament, guiats per l'esperit que havia dominat durant la legislatura 1979-1983, on tots els regidors -independentment del partit- tenien responsabilitats al consistori. L'any 1987, però, i arran del triple empat, aquesta aliança es va trencar. ERC va donar els seus vots al candidat convergent, Antonio de Pàdua, que a la vegada, però, ja havia pactat amb Francesc Rafel. **"CiU ens van neutralitzar per indicació del partit"**, explica Comes. "Si l'Antonio de Pàdua hagués volgut, hauria pogut ser alcalde gràcies a nosaltres", afegeix.

[h2]Pobla: La «remuntada Bada» i l'experiència assembleària fallida de l'AIPN[/h2]
Mentrestant, **la Pobla de Segur** estava a punt de viure un important canvi de cicle. Després de vuit anys, els fins aleshores alcalde **Jordi Martí** renunciava a un tercer mandat en saber de l'aparició d'una nova candidatura ciutadana: **l'Agrupació d'Independents, Progressistes i Nacionalistes (AIPN)**. La llista, presentada sota el paraigua d'aquesta marca electoral a Lleida, i que tindria quatre candidatures més al Pallars Jussà, va ser feta en **assemblea** i de manera oberta; tothom hi podia participar i dir-hi la seva, fins i tot gent d'altres partits polítics.

Tanmateix, tal com reconeix a aquest mitjà **Ramon Enric Guimó**, actual regidor de la Pobla i aleshores número cinc de la llista, l'experiència de l'AIPN va ser "un fracàs". Estava formada per gent de diversa edat, majoritàriament provinent de les associacions culturals poblatanes, com ara els Raiers o els fallaires. El cap de llista era **Eugení Guàrdia**, que anava acompanyat d'altres personalitats rellevants com **Pere Dalmau**, **Àngel Portet** o la també futura regidora **Assumpció Cívís**.

Cartell amb els membres de la llista de l'AIPN a la Pobla de Segur, l'any 1987. Foto: Ramon Enric Guimó

Guimó explica que van ser "**molt ambiciosos**", i que el projecte col·laboratiu va ser "engrescador" -van arribar a fer enquestes-, tot i que se'ls va titllar de ser una "**coral**", ja que "tots anàvem a l'una i ningú podia desentonar". La fe i l'empenta de la candidatura es va plasmar al **mítig** de final de campanya que l'AIPN va celebrar al **Cinema Avenida**. Va ser, com recorda el regidor, un acte "molt preparat i fet a l'americana: amb globus i la cançó de la pel·lícula *Carros de Foc* al començar".

El fracàs de l'AIPN es va fer evident la nit electoral del 10 de juny: només **479 vots i 2 regidors**. La força de la gent, doncs, no es va traslladar a les urnes. "**A la gent li va decepcionar que no guanyéssim**", explica Ramon Guimó, que apunta que un dels motius de la desfeta va ser que els caps de llista de la candidatura no van mostrar "prou sintonia".

Però el final agre d'aquesta experiència assembleària també s'explica per l'estratègia que va utilitzar **Convergència i Unió**, la gran guanyadora de les eleccions a la Pobla amb una **àmplia majoria absoluta de 7 regidors**. Una tàctica que podria qualificar-se com la de "**treure el Sant Cristó Gros**": presentant **Xavier Bada**, diputat al **Parlament de Catalunya**, com a cap de llista. Bada, que també era president de diverses cooperatives agrícoles, entre elles **Copirineo**, va ser el gran as a la màniga dels convergents, i la jugada els va sortir més que rodona. L'any 1983, CiU s'havia quedat amb només un regidor al consistori.

Xavier Bada (1933-2022), quart de la primera fila, va aconseguir la primera majoria absoluta per 7 regidors a la Pobla. Foto: Arxiu

La "**remuntada Bada**", però, va acabar sortint carabassa. Nascut a Mataró l'any 1933, i establert a la Pobla anys després, Bada gaudia de gran prestigi a nivell polític i empresarial. Tanmateix, la seva implicació en el dia a dia del municipi, tal com reconeixen diverses fonts, no va estar a l'alçada, i la majoria de la feina durant els següents quatre anys va recaure en el seu número dos, **Francesc Nayach**. De fet, els mateixos convergents admeten que el pas de Bada per l'alcaldia també va ser un error, i que la seva gestió va obrir les portes de bat a bat al socialista **Narcís Balagué**, que governaria la Pobla des del 1991 fins al 2003, i protagonitzant una altra remuntada, ja que l'any 1987, el PSC tan sols aconseguiria 2 regidors.

[h2]Arriben els Consells Comarcals[h2]

Els Consells Comarcals de Muntanya, creats l'any 1983, van deixar pas als actuals **Consells Comarcals** en virtut de la llei 22/1987 que establí la divisió de Catalunya en comarques i la seva administració. Arran de les noves eleccions municipals, també es van escollir els membres que havien de regir aquests nous òrgans de govern comarcal. Fins aleshores, els Consells estaven compostos per dues persones escollides per cada ajuntament, però amb la nova llei, el sistema va canviar.

#taldiacomavui del 1988 es constituïen els 38 consells comarcals de Catalunya, pràcticament tots presidits per CiU [pic.twitter.com/VziJ8RuRY8](https://twitter.com/VziJ8RuRY8)

? Arxiu TV3 CatRàdio (@ArxiuTV3CR) March 9, 2023

A les dues comarques, CiU va ser la força més votada amb **12 consellers al Pallars Jussà i 9 al**

Sobirà. Per la seva banda, el PSC en sumaria 4 i 7, respectivament, mentre que l'AIPN n'aconseguiria dos al sud, i ERC els mateixos al nord. Finalment, els independents d'Isona i el CDS obtindrien un representant cadascun. Tanmateix, el Consell del Jussà del 1987 encara incorporava els representants de l'**Alta Ribagorça**. Per aquest motiu, quan l'any 1988 es va crear aquesta nova comarca, la composició política de l'òrgan va variar.

Mentre Convergència mantenia els 12 representants, els socialistes en perdien dos, i finalment l'AIPN i els independents d'Isona en sumaven un cadascun. El que no va canviar d'un any a l'altre, però, van ser els dos nous presidents dels consells comarcals pallaresos. Al Pallars Jussà, el socialista **Joan Font** deixava el lloc en favor del convergent **Josep Soldevila**, alcalde de la Torre de Capdella entre 1983 i 2003. Al Sobirà, el màxim representant també seria un polític veterà i convergent: **Joan Civat**, batlle d'Esterrí d'Àneu, que substituïa al socialista **Ignasi Bruna**.

Josep Soldevila i Joan Civat van ser escollits presidents dels Consells Comarcals del Jussà i del Sobirà, respectivament. Foto: Arxiu

Fent una anàlisi global, CiU seria la indiscutible guanyadora l'any 1987, amb el **65,5% de les alcaldies pallareses (19 de 29)**, set més que respecte al 1983. L'hegemonia convergent, doncs, es veia reforçada, mantenint alcaldes com Miquel Verdeny, Josep Soldevila o **Josep Vila** (Castell de Mur), o incorporant-ne de nous a les seves files, com **Salvador Puig** (Salàs de Pallars) o **Josep Balust** (Gavet), que fins aleshores havien governat com a independents.

Per tercera vegada consecutiva, el PSC es tornava a quedar sense cap alcaldia al Pallars Jussà, mentre que al Sobirà conservaria les de **Soriguera, Sort i Esterrí de Cardós**. Malgrat perdre la de la Guingueta d'Àneu, els socialistes finalment governarien en cinc municipis (un més que el 1983), després de guanyar a **Espot** (amb **Jaume Vidal**) i a **Baix Pallars**, on començava el llarg mandat de **Xavier Ribera**, que seria alcalde fins al 2011.

[intext2]

Malgrat el fracàs de la candidatura a la Pobla, l'Agrupació d'Independents, Progressistes i Nacionalistes (**AIPN**) guanyaria dues alcaldies al Pallars Jussà: les de **Senterada** i **Conca de Dalt**. L'última passaria a ser governada per un jove polític que es mantindria en el càrrec durant 20 anys consecutius: l'històric **Xavier Pont**, futur president del Consell Comarcal entre 2003 i 2011.

Finalment, **Abella de la Conca** i **Isona i Conca Dellà** van continuar sent feus independents, si bé en aquest últim municipi el sistema de **llista oberta** -explicat al capítol del 1983- quedaria ja en entredit amb la presentació d'una segona llista electoral, en aquest cas de CiU, que va intentar disputar l'hegemonia a l'alcalde **Agustí Graell**. Pel que fa a **Rialp**, **Josep Mesegué** sumaria una nova victòria al front del **Centre Democràtic i Social (CDS)**. Amb els anys, però, i de la mateixa manera que el batlle d'Isona, Mesegué -l'alcalde més longeu del municipi- també es passaria a les files convergents.

[hr] **Col·labora!**

Aquest **article** ha estat redactat gràcies a la **recerca**, el **treball** i l'**esforç** de periodistes. Si values la nostra feina, ara pots **donar suport al projecte**:

[noticiadiari]68/6462[/noticiadiari]